

6. SINIF 5. ÜNİTE

İSLAM DİNİNİN SAKINILMASINI İSTEDİĞİ DAVRANIŞLAR

Kazanım : İslamiyet'in sakınmamızı istediği bazı kötü davranışları belirterek ayet ve hadislerden örnekler verir.

Kazanım : İslamiyet'in sakınmamızı istediği bazı kötü davranışların bireysel ve toplumsal zararlarını irdeler.

Kazanım : Kötü davranışlardan sakınmaya istekli olur.

1. Yalan Söylemek Ve Hile Yapmak

AYET

"Yalan sözden sakının"
(Hac suresi 30 . ayet)

HADİS

"...Yalandan sakının!
Çünkü yalan günaha,
günah da cehenneme
götürür." (Buhari, Edeb,

ATASÖZÜ

"Bir yalan, on yalan
doğurur."

ATASÖZÜ

"Yalancının mumu yatsıya
kadar yanar."

AYET

"İnsanlardan alırken ölçüp tart-
tıklarında tam ölçmeyen, onlara
vermek için ölçüp tarttıklarında noksan
ölçen hilekârlara yazıklar olsun."

HADİS

"Hile yapan bizden
değildir." (Hadis)

BİLELİM

Yalan söylemenin ve hile yapmanın kişiye zararları

- İnsanın kendine olan güvenini sarsar.
- Yalancı ve hileci olarak tanınan kişiye toplumda kimse değer vermez, güven duymaz.
- Yalan söyleyen ve hile yapan kişiler bir süre başarılı görünseler bile eninde sonunda başarısız olurlar.
- Yalan söylemek insanı kötü davranışlara götürür. Bir hadiste " Yalan kötülüğe, kötülükte cehenneme götürür" buyrulmuştur.
- Yalan söyleyerek ve hile yaparak elde edilen her türlü kazanç kul hakkına girer. Doğru insan, hiçbir işinde hile yapmaya kalkışmaz. İnsanları aldatarak veya kandırarak mal veya yarar elde etmek haksız kazançtır.

2. Gıybet Ve İftira

AYET

"Ey iman edenler!
...Biriniz diğerini
arkasından
çekiştirmesin."
(49/Hucurât suresi,
12)

BİLELİM

Gıybet bir kişinin ayıp ve kusurunu arkasından söylemektir. Sözünü ettiğimiz ayıp ve kusur, ilgili kişide varsa bu gıybettir. Günlük konuşmada buna dedikodu veya çekiştirme de denir. Gıybet etmenin çeşitli nedenleri vardır. Bunların en başında cehalet ve kıskançlık gelir.

AYET

"Siz bu iftirayı; dilden dile birbirinize aktarıyor, hakkında bilgi sahibi olmadığınız şeyi konuşuyorsunuz. Bunun önemsiz olduğunu sanıyorsunuz. Hâlbuki bu, Allah katında çok büyük bir suçtur."

Gıybet ile iftira arasındaki fark

"Peygamberimiz bir gün arkadaşlarına, 'Gıybetin ne olduğunu biliyor musunuz? Gıybet, birinizin bir başkasını hoşlanmayacağı şeyle anmasıdır.' dedi. Orada bulunan bir adam, 'Benim söylediğim onda varsa bu da mı gıybettir?' diye sordu. Peygamberimiz, 'Eğer söylediğin onda varsa gıybetini yapmış olursun. Söylediğin onda yoksa iftira ettin demektir.' yanıtını verdi."

Gıybet ile iftiranın bireye ve topluma zararları nelerdir?

- İnsanların birbirlerine karşı güvenlerini sarsar
- Kişilerin ve toplumun huzurunun bozulmasına neden olur

Gıybet ve iftiradan kaçınmak için neler yapmalıyız?

- Gıybet ve iftira edenleri hoş görmemeliyiz.
- Gıybet ve iftira edenleri uyarmalıyız.
- Bu davranışları alışkanlık hâline getirenlerle dostluk kurmamalıyız.

3. Hırsızlık

AYET

"Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda haksızlıkla değil, karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle yiyin..." (4/Nisâ suresi, 29)

Hırsızlık, çeşitli şekillerde olabilir. Örneğin;

- Bir yerdeki mal veya mülkün çalınması
- Kanunların verdiği hakların kötüye kullanılması
- Başkalarının eşyalarının izinsiz kullanılması

Hırsızlığın bireysel ve toplumsal zararları

- Bireylerin kazançlarının, hırsızlıkla ellerinden alınması, toplumdaki hak, hukuk, güven anlayışını ortadan kaldırır. Böyle bir durumda herkes, sahip olduklarının çalınacağı endişesi ile yaşar. Toplumdaki huzuru bozar. İnsanlar arasındaki birlik ve beraberlik duyguları zayıflar. Hırsızlık ile tembellik arasında bir ilişki vardır. Hırsızlık tembelliğin devamını ve artmasını kolaylaştırır.

4. Kıskançlık(Haset)

AYET

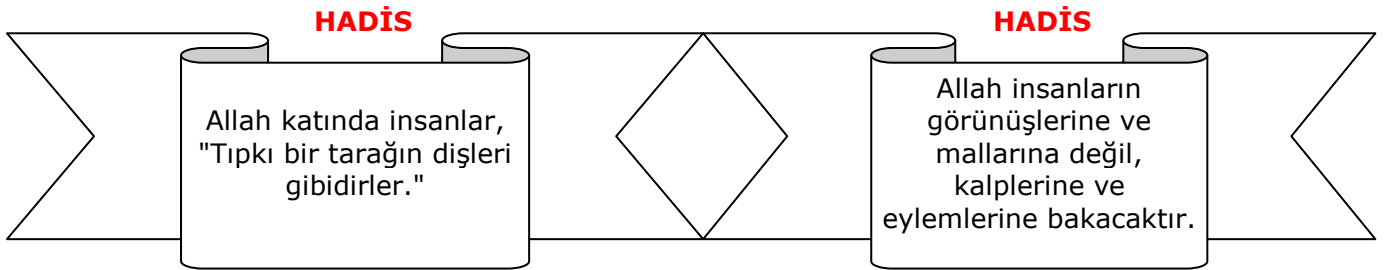
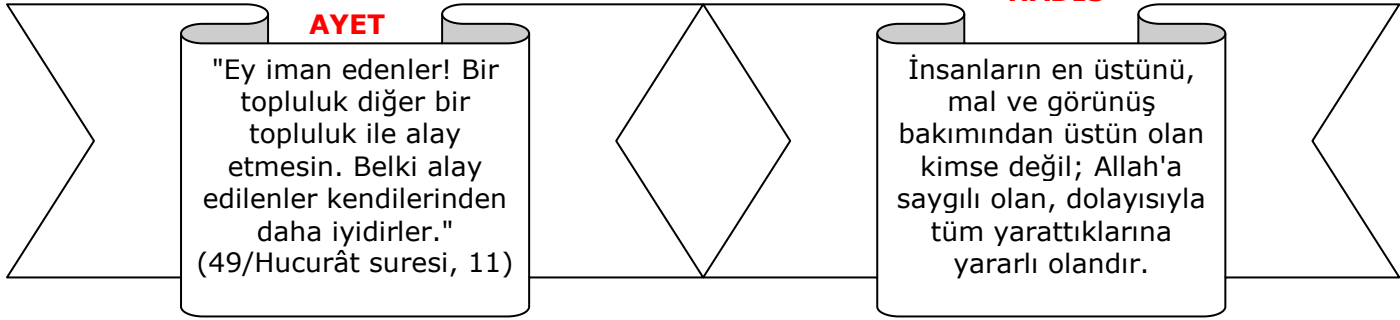
"Kıskandığı vakit kiskanç kişinin kötülüğünden sabahın Rabbine sığınırım!" (Felak suresi, 5)

HADİS

"Kıskançlıktan kaçınınız; çünkü ateşin odunları yakıp bitirdiği gibi kıskançlık da güzel amelleri yer, bitirir."

	Kıskançlık nedir? Başkalarının sahip olduklarından (mal, can, mevki vb.) huzursuz olup o kimselerden bu nimetlerin gitmesini istemektir. Kıskançlığın bir anlamı da hasettir.	Kıskançlığın nedenleri nelerdir? Büyükleme Düşmanlık Büyük ve yüce olma isteği Önde olma tutkusunu Aç gözlülüktür.	
	Gıpta nedir? Başkalarının sahip olduğu üstünlüklere imrenmek ve o özelliklerin kendisinde de olmasını istemektir. Kıskançlık, gıptadan farklıdır. Gıpta, başkasına imrenmektir.	Kıskançlıktan kurtulmak için ne yapmalıyız? Kendimizi olduğu gibi kabul edip sahip olduğumuz yetenek ve olanakları en iyi şekilde geliştirmeliyiz Sağlam bir iradeye sahip olmalıyız, kıskançlığın zararlarını düşünmeliyiz	
	Kıskançlığın bireye ve topluma zararları nelerdir? Bilgisizlik ve hırs, kıskançlığın nedenlerindedir. Kıskançlık bireye ve topluma zarar verir. Kıskançlık, bireyi mutsuz eder, toplumda güvensizlik ve düşmanlık doğurur. Bu kötü davranışlar, toplum yaşamını oluşturan güven ve dayanışma ortamını zedeler.		

5. Alay Etmek

BİLELİM

Alay etmek, insanın onurunu zedeler. Toplumdaki samimiyeti ve güveni sarsar. Sevgiyi ortadan kaldırır. İnsanlar, fiziksel yapıları ve yetenekleri yönünden birbirlerinden farklıdır. Alay etmek, kötü bir davranıştır. Alay etmenin esas kaynağı şaka yapmak olsa da bu kötü davranışa neden olan farklı etkenler vardır.

6. Büyüklenmek(Kibir) AYET

"İnsanlardan (kendini büyük görerek) yüzünü çevirme, yolda böbürlenerek yürüme, zira Allah büyüklük taslayıp, kendini beğenip öğünen hiç kimseyi sevmez." (3 I/İ okman suresi. 18)

HADİS

"Kimse kimseye eziyet etmesin, kimse kimseye karşı böbürlenmesin."

Peygamberimizin alçak gönüllüğüne örnekler

- Kimseyi küçümsemezdi
- Zengin yoksul demeden herkesle konuşur, insanlar arasında ayırım yapmazdı.
- Kimsenin kimseye eziyet etmesini istemezdi.
- İnsanlara gurur ve kibirden uzak durmayı öğütlerdi

Büyüklenmeden kurtulmak için neler yapılmalıdır?

- İnsan, kendi varlığını doğru anlamlandırmalı
- Yaşamda her şeyin başına gelebileceğini unutmamalı
- Nimetlere şükrederek Allah'tan yardım dilemelidir.

7. Kötü Zanda Bulunmak AYET

"Ey iman edenler! Zandan çokça kaçınınız; çünkü kimi zanlar, günahdır." (49/Hucurât suresi, 12)

HADİS

"Zandan çok sakınınız... Ayıp araştırmayınız, kusur gözetmeyiniz, haset etmeyiniz, birbirinize sırt çevirmeyiniz; ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz." (Buhari, Edeb, 57).

Kötü zanda bulunmanın bireye ve topluma zararları neler olabilir?

- İnsanlar arası ilişkiler bilgi, hoşgörü, sevgi ve güven üzerine kurulmalıdır. Kötü zanda bulunmak ise sevgi, güven, hoşgörü gibi toplumu bir arada tutan ilkelere zarar verir.

Kötü zandan kaçınmak için sizce neler yapılmalıdır?

- Hakkında kesin ilgi sahibi olmadığımız konularda konuşmamalıyız.
- Bize bir bilgi geldiği zaman hemen inanmamalı onu araştırmalıyız.
- İnsanlar arasındaki davranışlarda esas olanın güzel düşünmek olduğunu bilmeliyiz.

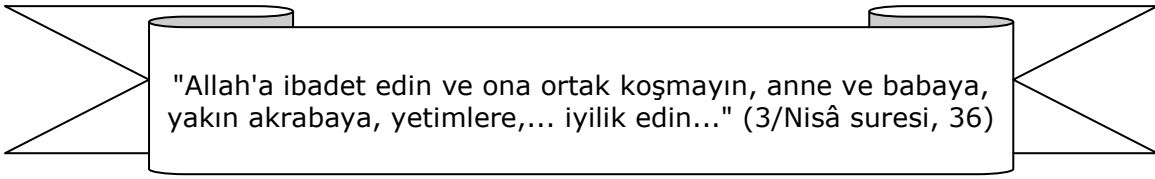
8. Başkalarının Kusurlarını Araştırmak AYET

"Ey iman edenler! ...Birbirinizin kusurlarını araştırmayın..." (49/Hucurât suresi, 12)

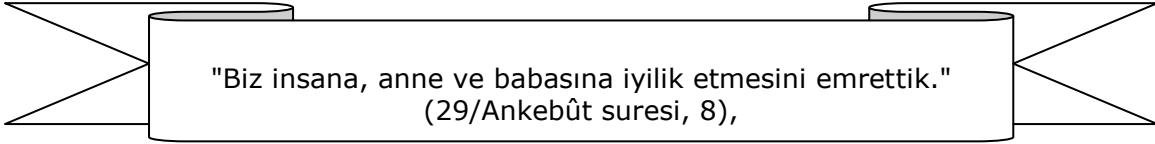
Tecessüse örnekler veriniz. • Bize ait olmayan bir mektubu açıp okumak • Arkadaşımızın çantasını karıştırmak • Başkasının telefon konuşmasını dinlemek • Başkalarının evlerini gözetlemek, konuşmalarını dinlemek	Tecessüsün bireye ve topluma zararları nelerdir? • Başkalarının özel yaşamlarını araştırmak, Bu işi yapanlardan nefret edilir. Bu kötü alışkanlığın yayıldığı toplumda güven ve huzur bozulur. • Peygamberimiz, Allah'ın, insanların kusurlarını araştıran kimselerin kusurlarını açığa vuracağını

9. Anne, Baba Ve Büyüklere Saygısızlık

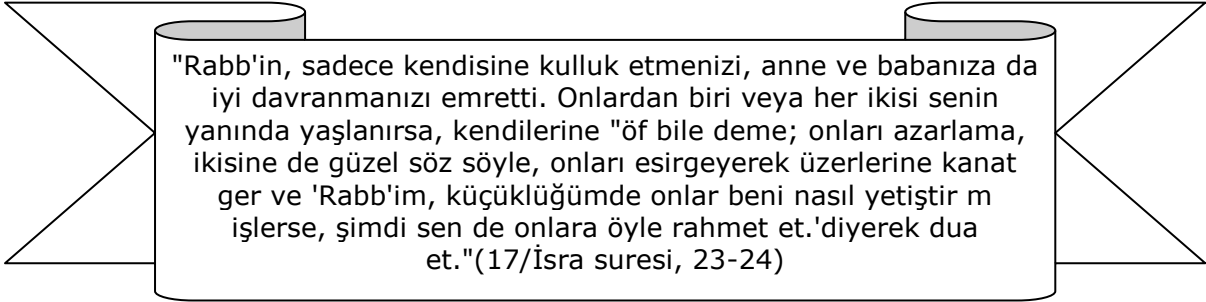
AYET

AYET

AYET

Anne, baba ve büyüklere karşı niçin saygılı olmalıyız? • Anne, baba ve büyüklerimiz, emek ve fedakârlıkla bizi büyüten, yetiştiren insanlardır. Annemiz, babamız ve diğer büyüklerimiz bizler için güçlülere katlanırlar; başımız ağrısa uykuları kaçır. Bu yüzden bizim onlara sevgi, saygı göstermemiz gerekir. Böyle yapmak insanî bir sorumluluktur. • Anne, baba ve büyüklerine sevgi ve saygı gösterenler kendi çocuklarına iyi örnek olurlar. Bu yüzden çocuklarından da aynı sevgi ve saygıyı görebilirler.	

Anne ve babaya karşı görevlerimiz nelerdir? • Saygılı olmak • Onları üzecek ve kıracak davranışlardan uzak durmak • Güler yüz göstermek • Yaşlandıklarında veya hastalandıklarında onlara bakma • Derslerimize çalışarak onları memnun etmek	Anne, baba ve büyüklere saygısızlık etmenin zararları nelerdir? • Saygısızlık yapan kişiler toplum tarafından sevilmezler, ayıplanırlar ve dışlanırlar • Kendi çocuklarından da aynı şeyi görebilirler • Allah'ın emirlerine karşı gelmiş oldukları için günaha girerler ve bunun karşılığını mutlaka görürler.

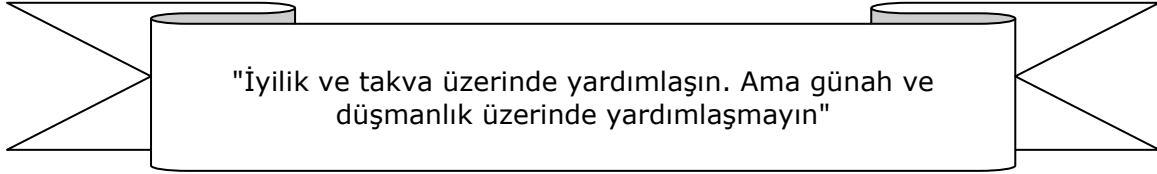
10. Kötü Davranışlar Karşısında Duyarsız Kalmayalım

Kazanım : İslamiyet'in sakınmamızı istediği davranışların bireyde görülme nedenlerini araştırarak bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinde bulunur.

Kazanım : Sakınılması gereken davranışlar konusunda öz değerlendirmede bulunur.

Kazanım : Felak suresini ezbere okur ve anlamını söyler.

AYET

BİLELİM

Kötülük yapanları uyarmazsak davranışlarına devam ederler. Başkalarına da örnek olabilirler. Kötü davranış ve alışkanlıkların toplumda yaygınlaşması toplumun düzenini ve huzurunu bozar. Kötü alışkanlıklarla mücadele etmek, bu konuda çaba göstermek insanî sorumluluktur. Bu konuda her birey son derece duyarlı olmalıdır. Kötü davranış ve alışkanlıkları önlemek için el ele vermeliyiz. İyiliği emretmek kötülükten sakındırmak görevlerimiz içerisindedir.

11. Felak Suresi Ve Anlamı

Okunuşu

- Bismillâhirrahmânirrahîm.
- Kul eûzu birabbilfelâk
- Min şerri mâ halak
- Ve min şerri gâsıkın izâ vekab
- Ve min şerrinneffâsâti fil ukad
- Ve min şerri hasidin izâ hased

Anlamı

- Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
- De ki; sabahın Rabb'ine sığınırım!
- Yarattığı şeylerin kötülüğünden
- Karanlık çöktüğü zaman gecenin kötülüğünden
- Düşümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin kötülüğünden
- Ve kıskandığı vakit kiskanç kişinin kötülüğünden

Şer ne demektir? • İnsanların zararına olan her türlü çirkin ve zararlı şey.	Büyü nedir? • Seyredeni kişiyi şaşıratan, aldatan, etkileyen bir olay • İnsana yönelik olarak belli bir amacı gerçekleştirmek için